

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/18/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7713212714
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Veščičíková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7713212714.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Veščičíkovej a sudcov JUDr. Alexandra Husivargu a JUDr. Moniky Koščovej, vo veci žalobkyne V. Č., S., K.. E. XXXX/XX, zast. JUDr. Radoslavom Sotákom, advokátom, Advokátska kancelária Michalovce, Námestie slobody 3, proti žalovanému Technické a záhradnícke služby mesta Michalovce, Michalovce, Partizánska 55, IČO: 00 186 490, zast. JUDr. Miroslavom Vidovencom, advokátom, Advokátska kancelária, Michalovce, Sama Chalúpku 18, o náhradu škody na zdraví, o odvolaní žalovaného proti rozsudku 19C/163/2013-106 z 22. 10. 2014 Okresného súdu Michalovce

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) rozsudkom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi 1.845,60 eur s 5,5 % ročným úrokom z omeškania od 4. 9. 2013 do zaplatenia, III. nahradiť jej trovy právneho zast. 1.056,31 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, trovy právneho zast. na účet jej právneho zast. a II. žalobu žalobkyne na úroky z omeškania za obdobie od 1. 8. 2013 do 3. 9. 2013 zamietol.

Z vykonaného dokazovania zistil, že 29. 8. 2011 v čase o 1.15 hod. išla žalobkyňa s kolegyňou peši z miesta svojho bydliska na ul. K.. E. I. S. do zamestnania v pohostinstve Y., a to po chodníku okolo E. O., keď prichádzala ku E. O., spadla na výmoli, ktorý sa nachádzal na chodníku a poranila si rameno. Z výpovede žalobkyne zistil, že pred úrazom neregistrovala na chodníku výmol', aj keď tadiaľto chodievala do práce, avšak nie pravidelne, že po páde a príchode o prácu jej ruka začala opúchať, preto nemohla pokračovať v práci a vyhľadala lekárske ošetrenie, že nemá zdravotné problémy, ktoré by mohli mať vplyv na jej pohyb po chodníku. Chodník bol v čase úrazu osvetlený verejným osvetlením, ale podľa jej názoru nedostatočne, pretože v opačnom prípade, by si poškodenie všimla. Konštatoval, že podľa lekárskeho posudku S.. Z. E. žalobkyňa utrpela zlomeninu hlavičky rádia, bolestné ohodnotil lekár na 60 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia na 60 bodov, jej liečenie bolo začaté 30. 8. 2011 a ukončené 2. 8. 2012. Ďalej reprodukoval obsah výpovede svedkyne E. na pojednávaní, ktorá mu potvrdila, že v čase úrazu išla so žalobkyňou peši na pracovnú zmenu okolo 1.00 hod. v noci, vonku bolo pekne, verejné osvetlenie bolo zapnuté, avšak nebolo celkom dostatočné, resp. neosvetľovalo priamo poškodené miesto, o poškodení chodníka vedela, pretože ho registrovala už niekoľko dní pred úrazom, sama poškodené miesto počas chôdze minula, avšak žalobkyňa na tomto mieste spadla. Po príchode do práce žalobkyňa nebola schopná pracovať, pretože ruka jej opuchla a bolela. Žalobkyňu posielala domov, tá to však odmietla a sedela pri nej počas celej zmeny až do 5.30 hod., potom odišla domov. Uviedla, že peši spolu so žalobkyňou chodievali do práce pondelky a utorky, pred úrazom išli do práce autom. Konštatoval, aké skutočnosti mu oznámili spoločnosť B-Družba s.r.o.

prostredníctvom konateľa, spoločnosť Betónpumpy a doprava SK. Z výpovede konateľa spoločnosti B-Družba vo vyšetrovacom spise ORPZ-MI-OPO-P-998/2011 mu vyplynulo, že k poškodeniu chodníka došlo 19. 8. 2011 a ako škodcu, ktorý mohol poškodiť chodník označil firmu Betonpumpy a doprava SK Bratislava, že celé stavenisko aj poškodené miesto bolo označené páskou a poškodené miesto opravili vlastnými pracovníkmi. Podľa príjmového pokladničného dokladu, ktorý je obsahom vyšetrovacieho spisu, B-Družba uhradila Mestu Michalovce pokutu za poškodenie dlažby 300,00 eur. Z faktúry firmy Betonpumpy a doprava SK vo vyšetrovacom spise mu vyplynulo, že 19.8.2011 vykonali čerpanie betónu pre firmu Viking Invest s.r.o. v Michalovciach na Námestí osloboditeľov. Z vyšetrovacieho spisu zistil, že bola zabezpečená fotodokumentácia poškodeného miesta 5. 9. 2011 a vyplýva z nej, že poškodené miesto sa nachádza približne v polovici chodníka a jeho rozmer je kolo 1 x 1 m, miesto nie je označené páskou a ani v okolí hotela nie je páska označujúca stavbu. Ďalej uviedol, že podľa LV č. XXXX H..Ú.. S. je vlastníkom parcely č. XXXX Mesto Michalovce, že podľa Zmluvy o správe majetku mesta Michalovce č. XXX/XXXX Technické a záhradnícke služby Michalovce vykonávajú pre mesto správu nehnuteľného a hnutel'ného majetku mesta uvedeného v čl. II. Zmluvy, že predmetom odovzdania je dlhodobý hmotný majetok, a to budovy podľa prílohy č. 1, stavby podľa prílohy č. 2 a hnutel'né veci podľa prílohy 3. Podľa prílohy č. 2 do správy boli odovzdané komunikácie, miestne komunikácie, pešie a prístupové komunikácie. Žalovaný predložil súdu stavebné povolenie pre firmu B-Družba, ktorá vykonávala rekonštrukčné práce hotela a poukázal na časť, kde je uvedené, že realizáciou stavby nesmie dôjsť k zásahu do konštrukcií ani obmedzovaniu pohybu v centrálnej pešej zóne. Poukázal tiež na skutočnosť, že stavenisko musí byť zabezpečené pred vstupom cudzích osôb na miesta, kde môže dôjsť k ohrozeniu života alebo zdravia a to prípadne aj úplným ohradením. Stavenisko musí byť zriadené tak, aby bola zabezpečená ochrana zdravia ľudí na stavenisku a v jeho okolí. Zdôraznil, že pred úrazom, v čase úrazu ako aj po ňom v okolí hotela Družba prebiehali rekonštrukčné práce v zmysle platného stavebného povolenia, preto stavenisko ako aj bezprostredné okolie, kde zasahovali akékoľvek činnosti súvisiace s výstavbou mali byť stavebníkom ohradené, že Mesto sa o poškodení chodníka a o úraze dozvedelo až o 21, resp. 30 dní. Ďalej uviedol, že žalobkyňa nevenovala dostatočnú pozornosť chôdzi, čím porušila prevenčnú povinnosť. K úrazu došlo v letných mesiacoch, kedy je zjazdnosť chodníkov bezproblémová a miesto je dobre viditeľné aj v neskoršej večernej alebo nočnej hodine. Pri mieste poškodenia, ako je zrejme aj z fotodokumentácie je stĺp verejného osvetlenia, osvetlenie je tiež z hotela Družba. Žalobkyňa uviedla, že tadiaľ chodievala aj v nočných hodinách vzhľadom na jej pracovné zaradenie. V čase úrazu bola dlažba poškodená už 10 dní. Podľa názoru žalovaného sa nejednalo o takú prekážku, ktorá by vyžadovala osobitný spôsob označenia, pretože dlažbové kocky boli iba popraskané a pod tlakom mechanizmu mierne vtláčené. Z fotodokumentácie miesta úrazu ako aj z vlastnej ohliadky miesta úrazu spojenej s meraním vyplýva, že dlažbová kocka má rozmery 30 x 40 cm. Miesto poškodenia predstavuje štvorec, kde jedna strana štvorca je tvorená 4 dlažbovými kockami, t.j. v dĺžke 130 -150 cm. Celková dĺžka plochy určenej na peší prechod je až 17 m. Žalovaný tvrdil, že žalobkyňa mala dostatočný priestor na obídenie poškodených kociek a pri bežnej (nehovoriac o zvýšenej opatrnosti) jej v chôdzi nič nebránilo. Súd konštatoval, že žalobkyňa listom zo 16. 7. 2013 vyzvala Mesto Michalove na náhradu škody v sume 1845,60 eur do 31. 7. 2013. Žalovaný pri výpovedi mu potvrdil, že pre Mesto Michalove vykonávajú aj správu verejných priestorov, ktoré sa nachádzajú aj pred Interhotelom Družba v Michalovciach, že kontrolu tohto priestoru vykonávajú denne, pretože ich pracovníci denne vykonávajú údržbu komunikácií, ktoré spravujú. Poškodenie spravovaného majetku nahlasujú priamo pracovníci žalovaného alebo poškodenie môže nahlásiť aj verejnosť na zriadených telefónnych linkách. Uviedol, že o poškodení chodníka mali vedomosť, ale nevedel uviesť, kedy sa o tom dozvedeli. Súd vychádzajúc z § 517 ods. 2, § 420 ods. 1, § 445, § 3 ods. 2, Obč. zák., § 4 ods. 2, § 5 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z.z., § 9a ods. 3, § 9 ods. 2 zák. č. 135/1961 Zb., § 9a ods. 1 zák. č. 136/1961 Zb. a § 12 ods. 5 vyhl. č. 35/1984 Zb (ich znenie citoval) urobil záver, že medzi účastníkmi nebolo sporné, že miestna komunikácia - chodník, na ktorej došlo k pádu žalobkyne patrí Mestu Michalovce. Nebolo mu sporné, že žalobkyňa 29. 8. 2011 na chodníku spadla a utrpela zranenie a nebolo mu sporné ani to, že miesto, na ktorom spadla malo poškodený povrch. Sporná nebola ani otázka, že žalovaný je správcom miestnej komunikácie, pretože na základe zmluvy vykonáva pre vlastníka - Mesto Michalovce - aj správu miestnych komunikácií. Sporná mu bola otázka vecnej pasívnej legitímácie žalovaného, pretože tento namietal, že za úraz je zodpovedná spoločnosť, ktorá vykonávala rekonštrukciu svojich priestorov hotela Družba v Michalovciach na základe stavebného povolenia a ktorá mala porušiť predpisy predpisy pri vykonávaní stavených prác. Sporná mu bola aj otázka samotného základu nároku žalobkyne, pretože žalovaný necítil zodpovednosť za škodu s odôvodnením, že príčinou pádu žalobkyne nebola závada v schodnosti, ale neopatrnosť žalobkyne, pretože právne predpisy vyžadujú od chodcov zvýšenú opatrnosť. Pokiaľ ide o vecnú pasívnu legitímáciu

uviedol, že je toho názoru, že žalovaný ako správca miestnej komunikácie podľa § 9a ods. 3 zák. č. 135/1961 Zb. zodpovedá za škodu, ktorá vznikne v dôsledku závady v schodnosti na chodníkoch, okrem prípadu, že preukáže, že nebolo v medziach možností tieto závady odstrániť, ani na ne upozorniť predpísaným spôsobom. Poukázal na to, že závada v schodnosti chodníka definuje § 12 ods. 5 vyhl. č. 35/1984 Zb. ako vykonávací predpis zák. č. 135/1961 Zb. tak, že závady v schodnosti chodníkov sú závady obdobné závadám v zjazdnosti, že podľa § 12 ods. 3 cit. vyhl. medzi závady v zjazdnosti patrí aj poškodenie vozovky, teda aj chodníka. Z predloženej fotodokumentácie mal za preukázané, že priestor, na ktorom došlo k úrazu je v prostriedku chodníka, že nie je označený ako stavenisko a ako stavenisko nie je označené ani okolie hotela Družba, že ako správne uvádzala aj žalobkyňa, stavebné povolenie pre hotel sa netýkalo parcely, na ktorej je chodník, že ak ho stavebník poškodil, bol povinný škodu na chodníku odstrániť, čo aj urobil, že táto okolnosť však nezbavuje zodpovednosti za škodu správcu miestnej komunikácie v zmysle § 9a ods. 3 zák. č. 135/1961 Zb. a nezbavuje ho ani povinnosti odstraňovať poškodenie komunikácie, pretože táto povinnosť im vyplýva z § 9 ods. 2 zák. č. 135/1961 Zb. Poukázal na jeden z predpokladov zodpovednosti za škodu, na záradu v schodnosti chodníka, že v § 12 ods. 5 vyhl. č. 35/1984 Zb., ktorý je vykonávacím predpisom k § 9 zák. č. 135/1961 Zb. sa uvádza, že o záradách v schodnosti chodníka možno hovoriť iba vtedy, ak závady neumožňujú bezpečnú chôdzu ani pri zvýšenej opatrnosti chodcov, že ako vyplynulo z predloženej fotodokumentácie, povrch chodníka, na ktorom došlo k pádu žalobkyne, je poškodený, že zvýšenú opatrnosť chodcov pri pohybe po chodníkoch vyžaduje priamo právny predpis (§12 ods. 5 vyhl. 35/1984) ako podmienku definície zárady v schodnosti chodníka, a teda aj ako podmienku vzniku nároku na náhradu škody. Preto pre vznik nároku na náhradu škody nestačí bežná opatrnosť. Z výpovede žalobkyne mu vyplynulo, že v priestoroch hotela Družba sa síce pohybovala, ale nie každý deň, že pred úrazom si poškodenie chodníka nevšimla a nemala o ňom vedomosť, nič na tom nelení ani výpoveď svedkyne, ktorá poškodenie registrovala aj pred úrazom. Z dokazovania mu ďalej vyplynulo, že k poškodeniu chodníka došlo pravdepodobne už 19. 8. 2011, teda 10 dní pred úrazom, napriek tomu žalovaný ani nevedel kedy k jeho poškodeniu došlo. Chodník bol evidentne preborený a poškodený priestor bol o rozmeroch asi 1 x 1,5m, že žalovaný vypovedal, že kontrolu centra mesta, kde sa chodník nachádza, vykonáva takmer denne. Poukázal na to, že napriek tomu ani 10-dní po poškodení chodníka chodník opravený nebol a nebol ako poškodené miesto ani označený, že správca sa môže zodpovednosti zbaviť iba v prípade, ak preukáže, že nebolo v medziach jeho možností tieto závady odstrániť, ani na ne predpísaným spôsobom upozorniť. Podľa názoru súdu závada v schodnosti bola odstrániteľná žalovaným a mal možnosť aj poškodené miesto náležite označiť, až do jeho opravy, čo neurobil. Pokiaľ ide o podmienku zvýšenej opatrnosti žalobkyne ako chodkyne, prisvedčil žalovanému, že šírka chodníka bola dostatočná na obídenie poškodeného miesta ako aj to, že poveternostné podmienky a osvetlenie chodníka dávali dostatočnú viditeľnosť na poškodené miesto. Podľa názoru súdu, však napriek tomu, nie je možné uzavrieť, že žalobkyňa nevenovala dostatočnú pozornosť pohybu na chodníku alebo nebola opatrná. Vychádzal z toho, že aj keď sa žalobkyňa pohybovala v týchto priestoroch, nebolo preukázané, že tak robila denne a že poškodenie miesta registrovala aj pred dňom úrazu. Podľa výpovede svedkyne v týchto priestoroch chodievali na zmenu peši pondelky a utorky, ale v tomto konkrétnom prípade pred úrazom chodievali do práce iba autom. To zodpovedá aj výpovedi žalobkyne aj časovej osi poškodenia chodníka a úrazu, keď poškodenie chodníka sa stalo v piatok 19. 8. 2011 a žalobkyňa prvýkrát peši do práce išla práve v pondelok 29. 8. 2011, teda bezprostredne pondelok a utorok po 19. 8. 2011 pešo do práce nešla. Podľa názoru súdu preto išlo pre žalobkyňu o prekážku neznámu a s ktorou na rovnom širokom chodníku nepočítala. Aj keď zákon vyžaduje od chodcov zvýšenú opatrnosť, nie je možné od chodca očakávať permanentnú ostražitosť, najmä ak pohyb po chodníku trvá dlhšiu dobu (u žalobkyne z ulice prof. Hlaváča do pohostinstva Tatra) a v noci. Ďalej poukázal na to, že ak by si žalovaný splnil povinnosť zo zákona a na poškodené miesto aspoň náležite upozornil, predišiel by tak pádu žalobkyne a tým aj jej úrazu. K všeobecnej preventívnej povinnosti poukázal na to, že táto platí aj pre žalovaného ako správcu miestnej komunikácie a nie len pre chodcov, ktorí sa na nej pohybujú, že extenzívny výklad zvýšenej opatrnosti v prípade pohybu po poškodenom a neoznačenom chodníku v noci aj keď pri pouličnom osvetlení, je podľa jeho názoru v tomto prípade v rozpore s § 3 Obč. zák. a znamenal by prílišnú tvrdosť zákona pri uplatňovaní individuálneho práva žalobkyne, že preto boli splnené všetky predpoklady zodpovednosti za škodu žalovaného, a to závada v schodnosti chodníka, ktoré je podľa zákona povinný odstraňovať správca, čo neurobil, vznik škody - poškodenie zdravia žalobkyne, príčinná súvislosť medzi záradami v schodnosti a vznikom škody - pád žalobkyne na poškodenom chodníku, ktorý má spravovať žalovaný. Pokiaľ ide o výšku náhrady škody, konštatoval, že túto nikto nenamietal, že bolesť i sťaženie spoločenského uplatnenia boli ohodnotené zákonným spôsobom, a to lekárskeho posudkom o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia celkovým počtom bodov 120, že v r. 2011, kedy došlo k úrazu

žalobkyne, bola hodnota bodu určená oznámením MZ SR č. 155/2011 Z.z. sumou 15,38 eur za bod, čo zodpovedá uplatnenej náhrade škody 1845,60 eur (120 bodov x 15,38 eur), že žalovaný žalovanú sumu doposiaľ neuhradil, preto je dôvodný aj nárok žalobkyne na úroky z omeškania, požadovaná výška úrokov z omeškania 5,5 % ročne je v súlade § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z.z., preto priznal žalobkyni úroky z omeškania zo žalovanej sumy 1845,60 eur od 4. 9. 2013 do jej zaplata. Žalobkyňa požadovala úroky z omeškania od 1. 8. 2013, kedy uplynula na základe jej výzvy lehota Mestu Michalovce na plnenie náhrady škody. Keďže Mesto Michalovce nie je v konaní vecne pasívne legitimované, nie je možné výzvu tomuto subjektu považovať za výzvu na plnenie u žalovaného. Za výzvu na plnenie mal za potrebné považovať až doručenie žaloby žalovanému 2. 9. 2013. Citujúc znenie § 563 Obč. zák., za deň plnenia považoval nasledujúci deň, a to 3. 9. 2013, omeškanie žalovaného preto nastáva až uplynutím tohto dňa, a to 4. 9. 2013. Z uvedeného dôvodu žalobu na úroky z omeškania za obdobie od 1. 8. 2013 do 3. 9. 2013 ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a žalobkyni ich priznal v plnej výške, pretože mala neúspech len v nepatrnej časti (úroky z omeškania za obdobie od 1. 8. 2013 do 3. 9. 2013). Trovy konania pozostávajú z trov právneho zast. v sume 1056,31 eur, žalobkyňa si uplatnila trovy právneho zast. 1129,50 eur, vychádzajúc z 11 úkonov právnej služby, z toho 1 úkon vo výške 1/2 odmeny za vyhlásenie rozsudku. Žalobkyni neuznal ako plný úkon právnej služby účasť na pojednávaní 16. 4.2 014, pretože bolo odročené bez prejednaní veci a v tom prípade patrí odmena iba vo výške 1/4. Trovy právneho zast. vypočítal podľa vyhl. č. 655/2004 z hodnoty predmetu konania 1.845,60 eur, podľa § 10 ods. 1 vyhl. je pri uvedenej hodnote konania jeden úkon právnej služby 81,33 eur, polovičný úkon 40,67 eur a štvrtinový 20,33 eur. Žalobkyni v zmysle § 13a vyhl. patrí odmena za 9 úkonov právnej služby po 81,33 eur, a to za prevzatie a prípravu zast. a podanie žaloby na súd predchádzajúcim právnym zástupcom JUDr. Farkášom, prevzatie zast. JUDr. Sotákom 16. 10. 2013, účasť na pojednávaniach 16. 10. 2013, 6. 11. 2013, 30. 7. 2014 a 1. 10. 2014, vyjadrenia k meritu veci z 2. 5. 2014 a 5. 9. 2014, spolu 731,97 eur, odmena vo výške 1/4 za odročené pojednávanie 16. 4. 2014 20,33 eur a účasť na vyhlásení rozsudku 22. 10.2 014 vo výške 1/2 40,67 eur, spolu odmena za úkony právnej služby 792,97 eur, režijný paušál za 5 úkonov právnej služby v r. 2013 po 7,81 eur a za 6 úkonov právnej služby po 8,04 eur v r. 2014 podľa § 16 ods. 3 vyhl., spolu 87,29 eur. Trovy právneho zast. 880,26 eur, táto suma bola zvýšená o 20 % DPH podľa § 18 ods. 3 vyhl. v sume 176,05 eur, na 1056,31 eur.

Proti rozsudku, a to výroku I. a III. podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z odvolacích dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. a) až f) O. s. p., predovšetkým, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, t.j., že je daný odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p. a, že vec nesprávne právne posúdil, t.j., že je daný odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

V odvolaní poukázal na svoje písomné vyjadrenie z 29. 7. 2014, v ktorom podrobným spôsobom zhodnotil predmetnú vec po skutkovej a právnej stránke. Ďalej poukázal na to, že žalobkyňa si uplatnila svoj nárok vec súdom až takmer po 2 rokoch od jej úrazu, berúc do úvahy, že len základné skutkové okolnosti prípadu, kedy došlo k jej pádu v letných mesiacoch na suchom, svetlom povrchu, ako aj vykonané dokazovanie, že v žiadnom prípade nebolo možné žalobe vyhovieť. Ďalej poukázal na konštatovanie súdu v rozsudku na str. 3 posledný odsek, v ktorom mu dal súd za pravdu, že šírka chodníka bola dostatočná na obídenie poškodeného miesta, ako aj to, že poveternostné podmienky a osvetlenie chodníka dávali dostatočnú viditeľnosť na poškodené miesto. Nepresvedčivo mu vyznela aj argumentácia súdu a akoby obsahujúca nedostatočnú opatrnosť žalobkyne, keď uviedol, že išlo pre žalobkyňu o prekážku neznámu, s ktorou nepočítala, že s týmto konštatovaním nemožno súhlasiť, pretože neodráža skutočnosť a skutkové okolnosti, preukázané vykonaným dokazovaním, predovšetkým výsluchom samotnej žalobkyne, ktorá na pojednávaní 16. 10. 2013 uviedla, že pracuje v prevažnej miere na nočné zmeny a do práce chodíva spravidla práve v čase, v akom došlo k jej úrazu, že žalobkyňa vo výpovedi uviedla, že v priestoroch hotela Družba sa pohybuje často, pretože tadiaľto chodíva do práce a občas sa stáva, že ju dovezie autom buď syn alebo niekto zo známych, avšak predtým, keď chodievala peši do práce si nevšimla, aby na chodníku bol výmol. Z tohto ich pohľadu im vyplýva, že žalobkyňa sa v rovnakom čase a za obdobných podmienok už pred úrazom pohybovala na predmetnom úseku, a to aj v čase, kedy došlo k popraskaniu dlažby v dôsledku stavebného mechanizmu a veľmi dobre poznala predmetný úsek, resp., pri zvýšenej alebo aj bežnej opatrnosti ho mala možnosť spoznať aj v deň úrazu a, že iba občas sa dopravila do práce autom. Rovnako poukázali aj na výpoveď svedkyne E.. V. a ako podstatnú považovali tiež skutočnosť, že dlažobné kocky v úseku, kde došlo

k úrazu, boli iba popraskané a pod tlakom mechanizmu mierne stlačené, avšak podľa ich názoru sa v žiadnom prípade nejednalo o takú prekážku, ktorá by vyžadovala osobitný spôsob označenia a ktorá by bola spôsobilá pri bežnej opatrnosti privodiť nemajetkovú ujmu. Poukázali na extenzívny výklad zvýšenej opatrnosti a jeho rozpor s § 3 Obč. zák., ktorý by podľa súdu znamenal prílišnú tvrdosť zákona pri uplatňovaní individuálneho práva žalobkyne, že s týmto rezolútne nesúhlasia, že práve naopak, takýmto bagatelizovaním pojmu zvýšená opatrnosť a ponímaním všeobecnej preventívnej povinnosti, ktorú predkladá jednak § 415 Obč. zák. v tomto prípade súd posunul na úroveň ani nie bežnej opatrnosti, dochádza k bezprecedentnej tvrdošti zákona príkladom súdu, ktorý nemá oporu v zákone ani vykonávacej vyhláške na úkor jeho práv, že takýmto výkladom nedodržanie povinnosti žalobkyne dodržiavať bežnú, ako aj zvýšenú opatrnosť, výber správneho dôvodu, znamenalo neprimeranú tvrdosť a zasahovalo by do oprávnených záujmov žalovaného a keďže k úrazu žalobkyne došlo v letných mesiacoch na suchom povrchu a pri dobrej viditeľnosti, tiež sa ani nejednalo o poškodenie dlažby vyžadujúce osobitné označenie a nie v zimných mesiacoch na šmykľavom povrchu. Tvrdil, že pokiaľ by bolo napadnuté rozhodnutie súdu potvrdené, došlo by k precedensu, ktorý by mal nedejateľné následky na fungovanie a chod miest a obcí v rámci celej SR. Napokon poukázal na to, že z vykonaného dokazovania, z pripojeného spisu z podania vysvetlenia Z. A. O. z 3. 10. 2011 vyplýva, že o poškodení sa mesto dozvedelo až listom od konateľa spoločnosti Družba s.r.o. z 19. 9. 2011, ktorý bol doručený na podateľňu Mesta Michalovce 22. 9. 2011, teda takmer po mesiaci od úrazu. Z výpovede jeho pracovníka mu vyplynulo, že kontrolu nehnuteľnosti spravovaných, resp. patriacich mestu vykonáva denne, že nemožno z toho automaticky vyvodzovať, že je v jeho objektívnych možnostiach a schopnostiach registrovať, označovať a odstraňovať, bezodkladne akúkoľvek nerovnosť, miernu priehľbinu alebo iné poškodenia.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu považovala rozsudok za vecne správny. Uviedla, že žalovaný vo svojom odvolaní poukazuje na skutočnosť, že si svoj nárok uplatnila takmer po 2 rokoch, čo je síce pravda, ale na priebeh konania táto skutočnosť nemôže mať žiadny vplyv, pretože žaloba bola podaná pred uplynutím premlčacej lehoty, že v predmetnom vyjadrení sa žalovaný snaží o zavádzajúcu interpretáciu svedeckej výpovede E. E., keď poukazuje na skutočnosť, že svedkyňa mala vedomosť o poškodení dlažby, že svedkyňa túto skutočnosť uviedla, no rovnako uviedla, že so žalobkyňou nechodila každý deň spolu do práce a ich dochádzky, rovnako aj časy príchodov do práce neboli pravidelné, nakoľko záviseli jedine o množstva prijatých objednávok ich zamestnávateľa. Pokiaľ ide o poškodenie dlažby, uviedla, že poškodenie dlažbových kociek nebolo len mierne vtlačené, ako uvádza žalovaný, ale aj vytlačené nad úroveň nepoškodených dlažbových kociek, čo vyplýva z fotodokumentácie v súdnom spise, že skutočnosť, že mesto Michalovce nemalo do dátumu 22. 9. 2011 vedomosť o tomto poškodení, nasvedčuje jedine skutočnosti, že žalovaný do tohto dátumu nemal vedomosť o poškodení na nehnuteľnosti, ktorú údajne denne kontroluje alebo si nesplnil svoju zmluvnú povinnosť voči mestu Michalovce, keď podľa čl. IV. písm. d) Zmluvy o správe majetku mesta má povinnosť do 24 hodín od zistenia poškodenia o tom informovať vlastníka nehnuteľnosti. Na základe vykonaného dokazovania súdu mala za jednoznačné, že žalovaný si v tomto prípade nesplnil svoje zákonné ako aj zmluvné povinnosti jednak voči občanom mesta, ako aj voči mestu samotnému, keď predmetné poškodenie neopravil a ani neoznačil žiadnym spôsobom. Opravu poškodenia nevykonal žalovaný, ale spoločnosť B Družba s.r.o., čo vyplýva aj zo súdneho spisu. Opätovne poukázala na § 9 ods. 2 zák. č. 135/1961 zb., zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) a § 9a ods. 3 (ich znenie citovala). Navrhla rozsudok potvrdiť ako vecne správny a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania titulom trov právneho zast. 107,28 eur s DPH /1x písomné odvolanie 81,33 eur +DPH + 1 x režijný paušál 8,04 eur + DPH.

Rozsudok vo výroku II., ktorým súd žalobu žalobkyne na úroky z omeškania za obdobie od 1. 8. 2013 do 3. 9. 2013 zamietla, odvolaním nebol napadnutý, nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 1 O.s.p.), preto nebol v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmaný.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods. 1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a rozsudok potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p., lebo je vecne správny. Súd úplne zistil skutkový stav veci, správne ho právne posúdil, odôvodnenie má podklad v zistení skutkového stavu a odvolací súd sa s ním stotožňuje, pretože dôvody napadnutého rozsudku sú správne, na čom nič nemenia ani skutočnosti uvedené v odvolaní, v ktorom žalovaný v podstate iba opakuje skutočnosti, s ktorými sa súd riadne vyrovnal v odôvodnení svojho rozsudku. Ani jeden z uplatnených odvolacích dôvodov nie je daný.

Odvolačný dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d) O. s. p. sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvého stupňa spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 132 O. s. p., a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov účastníkov, alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až § 135 O.s.p.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplývala, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov účastníkov, resp., ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až § 135 O.s.p., preto tento odvolací dôvod nie je daný.

Právnym posúdením je činnosť súdu prvého stupňa, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania).

Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania a ani odvolateľ nenavrhol a neponúkol v konaní ďalšie dôkazy.

V prejednávanej veci je potrebné poukázať nielen na špeciálny právny predpis upravujúci povinnosti správcu na zabezpečenie schodnosti miestnej komunikácie, schodnosti chodníka podľa zák. č. 133/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (Cestný zákon) a vyhl. č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách ale aj na § 420 Obč. zák. - všeobecná zodpovednosť za škodu. Cestný zákon upravujúci zodpovednosť vlastníka (správcu) komunikácie za škodu, je síce vo vzťahu k § 420 Obč. zák. špeciálnym predpisom, to však neznamená, že by tým, v prípade, ak by nebola daná objektívna zodpovednosť správcu za škodu spôsobenú závadou v schodnosti podľa cestného zákona, bola automaticky vylúčená jeho prípadná všeobecná zodpovednosť podľa Obč. zák. za splnenia podmienok podľa § 420 Obč. zák. (porušenie právnej povinnosti, vznik škody a príčinnú súvislosť medzi nimi). Porušením povinnosti pri starostlivosti o stav komunikácie môže byť v týchto súvislostiach buď porušenie tzv. generálnej prevencie v zmysle § 415 Obč. zák. (počínať si tak, aby nedošlo ku škode), či porušenie stanovených pravidiel obsiahnutých v cestnom zákone, príp. vo vyhláske č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách. Aj súdna prax sa zjednotila na tom (vzťah Občianskeho zákonníka a osobitnej zodpovednosti správcu komunikácie), že Cestný zákon upravujúci zodpovednosť vlastníka (správcu) komunikácie za škodu, je síce vo vzťahu k ust. § 420 Občianskeho zákonníka špeciálnym predpisom, to však neznamená, že by tým, že nie je daná objektívna zodpovednosť vlastníka, resp. správcu komunikácie za škodu spôsobenú závadou schodnosti podľa Cestného zákona, bola vylúčená jeho všeobecná zodpovednosť za konkrétne porušenie právnej povinnosti. Cestný zákon upravuje totiž len objektívnu zodpovednosť správcu komunikácie za škody, ktorých príčinou boli závady

v zjazdnosti alebo schodnosti, nie všeobecnú zodpovednosť každého za škodu vzniknutú v príčinnej súvislosti s porušením konkrétnej právnej povinnosti.

Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že v čase škodnej udalosti, 10 dní po poškodení chodníka, tento nebol opravený a nebol správcom komunikácie ako poškodené miesto ani označený. Táto povinnosť žalovaného vyplývala nielen z Cestného zákona v zmysle objektívnej zodpovednosti za škodu, bez ohľadu na zavinenie, avšak v prípade, ak by neboli splnené predpoklady pre znášanie objektívnej zodpovednosti za škodu - závada v schodnosti chodníka, ktorá nebola odstránená, nebola by vylúčená jeho zodpovednosť za škodu z hľadiska § 415 a § 420 Obč. zák. (počínať si tak, aby nedošlo ku vzniku škody), t. zn. označiť poškodené miesto na chodníku takým spôsobom, aby nedošlo ku škode.

Podľa § 415 Občianskeho zákonníka každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Adresátom všeobecnej formulovanej (generálnej) povinnosti je každý. To má ten dôsledok, že povinnou osobou môže byť každý, kto prevenčnú povinnosť správať sa tak, aby nedochádzalo ku škodám poruší. Môže ním byť teda aj ten, koho zodpovednosť je inak opravená osobitnou právnou úpravou a jeho zodpovednosť podľa tejto osobitnej právnej úpravy nie je inak daná. Aj z hľadiska prevenčnej povinnosti správcu miestnej komunikácie - chodníka bolo povinnosťou žalovaného označiť vhodným spôsobom, že povrch chodníka je poškodený.

Z hľadiska zodpovednosti žalovaného podľa Cestného zák. možno urobiť záver, že chodník bol preborený, poškodený, priestor bol o rozmeroch asi 1 x 1,5 metra, dlažbové kocky na ňom boli popraskané a pod tlakom mechanizmu iba mierne vtlačené, a napriek rozmerom poškodenia, čo do šírky a dĺžky, (1x1,5 m) a pri ich miernom vtlačení, by ani pri zvýšenej opatrnosti, neumožnili bezpečnú chôdzu. Bolo ťažké takúto prekážku, resp. závalu v schodnosti chodníka chodcom zbadáť a predvídať. Uvedená závada nebola dostatočne viditeľná, aj napriek osvetleniu a neumožnila bezpečnú chôdzu ani pri zvýšenej opatrnosti chodcov. a preto bolo povinnosťou správcu takúto prekážku, resp. závalu v schodnosti chodníka nielen opraviť ale aj označiť. Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi uvedenými v rozsudku, že išlo pre žalobkyňu o prekážku neznámu, s ktorou na rovnom a širokom chodníku nemohla počítať, že od chodca nie je možné očakávať permanentnú ostrážitosť, najmä ak pohyb po chodníku trvá dlhšiu dobu. K výhrade žalovaného, že o poškodení sa mesto Michalovce dozvedelo až listom od konateľa spoločnosti Družba 19. 9. 2011, ktorý bol doručený na podateľňu Mesta Michalovce 22. 9. 2011, takmer po mesiaci od úrazu a, že kontrolu nehnuteľnosti spravovaných, resp. patriacich mestu žalovaný vykonával denne a, že nemožno z toho automaticky vyvodzovať, že je v jeho objektívnych možnostiach a schopnostiach registrovať, označovať a odstraňovať bezodkladne akúkoľvek nerovnosť, miernu priehľbinu alebo iné poškodenia je potrebné uviesť, že poškodenie chodníka bolo pravdepodobne už od 19. 8. 2011 10 dní pred úrazom, že vedomosť, resp. nevedomosť o zlom technickom stave chodníka nemá žiaden vplyv na objektívnu zodpovednosť správcu miestnej komunikácie, t.j. žalovaného za vznik škody.

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky 3Cz 43/1968 R 26/1969 prevenčná povinnosť a čistenie chodníka - čistenie chodníka je prevedené včas v zmysle § 23 ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb. vtedy, ak bol chodník očistený už v čase, keď v meste začína denný život a frekvencie.

Z uvedených dôvodov bolo potrebné rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Podľa § 224 ods. 1 O.s.p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia aj pre odvolacie konanie.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods. 1 prvá veta O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Žalobkyňa mala v odvolacom konaní plný úspech, a preto by mala právo na náhradu jeho trov a to za vyjadrenie k odvolaniu, avšak vyjadrenie neobsahuje nijaké významné skutočnosti a je len opakovaním skutočností uvádzaných už pred súdom prvého stupňa, preto trovy spojené s týmto úkonom nemožno považovať za potrebné na účelné uplatnenie práva, preto jej náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná a žalovaný nemal v odvolacom konaní úspech, preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods. 9 tretia veta zák. č. 757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.